
Dokument ze zasedání

A9-0166/2022

25.5.2022

ZPRÁVA

o budoucnosti mezinárodní investiční politiky EU
(2021/2176(INI))

Výbor pro mezinárodní obchod

Zpravodajka: Anna Cavazzini

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ	19
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO	25
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	26
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	27

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o budoucnosti mezinárodní investiční politiky EU (2021/2176(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1219/2012 ze dne 12. prosince 2012, kterým se stanoví přechodná úprava pro dvoustranné dohody o investicích mezi členskými státy a třetími zeměmi¹,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 912/2014 ze dne 23. července 2014, kterým se stanoví rámec pro řešení finanční odpovědnosti v souvislosti s rozhodčími soudy pro řešení sporů mezi investorem a státem zřízenými mezinárodními dohodami, jichž je Evropská unie stranou²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelného investování³,
- s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie, zejména na jeho posudek 2/15 ze dne 16. května 2017 k Dohodě o volném obchodu mezi Evropskou unií a Singapurskou republikou, rozsudek ze dne 6. března 2018 ve věci C-284/16 (předběžné rozhodnutí ve věci *Slovenská republika v. Achmea BV*), posudek 1/17 ze dne 30. dubna 2019 ke komplexní hospodářské a obchodní dohodě mezi Kanadou na jedné straně a EU a jejími členskými státy na straně druhé, rozsudek ze dne 2. září 2021 ve věci C-741/19 (předběžné rozhodnutí ve věci *Moldavská republika v. Komstroy LLC*) a rozsudek ze dne 26. října 2021 ve věci C-109/20 (předběžné rozhodnutí ve věci *Polská republika v. PL Holdings Sàrl*),
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. dubna 2011 o budoucí evropské mezinárodní investiční politice⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. prosince 2011 o překážkách v oblasti obchodu a investic⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2015 o vnějším dopadu politiky EU v oblasti obchodu a investic na iniciativy veřejného a soukromého sektoru v zemích mimo EU⁶,

---

¹ Úř. věst. L 351, 20.12.2012, s. 40.

² Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 121.

³ Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13.

⁴ Úř. věst. C 296 E, 2.10.2012, s. 34.

⁵ Úř. věst. C 168 E, 14.6.2013, s. 1.

⁶ Úř. věst. C 265, 11.8.2017, s. 17.

- s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2016 o nové a inovativní budoucí strategii pro obchod a investice⁷,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 6. dubna 2020 o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1219/2012, kterým se stanoví přechodná úprava pro dvoustranné dohody o investicích mezi členskými státy a třetími zeměmi (COM(2020)0134),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. února 2021 nazvané „Přezkum obchodní politiky – Otevřená, udržitelná a sebevědomá obchodní politika“ (COM(2021)0066),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2015 nazvané „Obchod pro všechny – Cesta k zodpovědnější obchodní a investiční politice“ (COM(2015)0497),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. listopadu 2014 nazvané „Investiční plán pro Evropu“ (COM(2014)0903),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 12. listopadu 2020 o provádění obchodních dohod EU – 1. ledna 2019 – 31. prosince 2019 (COM(2020)0705),
- s ohledem na Pařížskou dohodu o změně klimatu přijatou dne 12. prosince 2015,
- s ohledem na Dohodu o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé⁸, která vstoupila v platnost dne 1. května 2021, a zejména na její hlavu II o službách a investicích,
- s ohledem na Úmluvu OSN o transparentnosti v rozhodčím řízení mezi investorem a státem z roku 2014, která vstoupila v platnost dne 18. října 2017 (dále jen „Mauricijská úmluva“),
- s ohledem na obchodní a investiční dohody uzavřené EU, zejména na dohody „druhé generace“ se zeměmi, jako je Kanada, Singapur, Vietnam a Japonsko,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 přijatou v roce 2015, a zejména na jejich 17 cílů udržitelného rozvoje,
- s ohledem na obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv schválené Radou OSN pro lidská práva v roce 2011,
- s ohledem na obecnou připomínku Výboru OSN pro hospodářská, sociální a kulturní práva č. 24 ze dne 10. srpna 2017 o povinnostech států vyplývajících z Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech v souvislosti s obchodními aktivitami,

---

⁷ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 30.

⁸ Úř. věst. L 149, 30.4.2021, s. 10.

- s ohledem na zprávy o světových investicích Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD) z let 2019, 2020 a 2021,
- s ohledem na Rámec politiky investic pro udržitelný rozvoj konference UNCTAD z roku 2015,
- s ohledem na poznámky konference UNCTAD o problémech v oblasti mezinárodních investičních dohod týkající se řešení sporů mezi investorem a státem: fakta a čísla v letech 2019 a 2020,
- s ohledem na pracovní dokument Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) o mezinárodních investicích z roku 2018 nazvaný „Společenské přínosy a náklady mezinárodních investičních dohod: kritický přezkum aspektů a dostupných empirických důkazů“,
- s ohledem na pracovní dokument OECD o mezinárodních investicích z roku 2014 nazvaný „Investiční dohody a nároky akcionářů týkající se ztrát, které utrpěli kvůli ztrátám společnosti: Poznatky z pokročilých systémů práva obchodních společností“,
- s ohledem na mandát, který byl v roce 2017 udělen pracovní skupině III Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL) k práci na možné reformě řešení sporů mezi investorem a státem,
- s ohledem na směrnice pro jednání vydané Radou v roce 2018, které Komisi zmocňují k jednání jménem EU a v rámci komise UNCITRAL o úmluvě o zřízení mnohostranného soudu pro řešení sporů v oblasti investic, a na následný návrh EU v této věci,
- s ohledem na proces modernizace Smlouvy o energetické chartě, který byl zahájen v roce 2017, a na unijní návrh jejího znění,
- s ohledem na rozhodnutí Itálie odstoupit od Smlouvy o energetické chartě ke dni 1. ledna 2015,
- s ohledem na Dohodu o ukončení platnosti dvoustranných dohod o investicích mezi členskými státy Evropské unie⁹,
- s ohledem na prohlášení vlád členských států ze dne 15. ledna 2019 o právních důsledcích rozsudku Soudního dvora ve věci *Achmea* a o ochraně investic v Evropské unii,
- s ohledem na Dohodu mezi Spojenými státy, Mexikem a Kanadou, která vstoupila v platnost dne 1. července 2020, a zejména na kapitolu 14 této dohody týkající se investic,
- s ohledem na Dohodu o regionálním komplexním hospodářském partnerství Sdružení národů jihovýchodní Asie, která vstoupila v platnost dne 1. ledna 2022, a zejména na kapitolu 10 této dohody týkající se investic,

---

⁹ Úř. věst. L 169, 29.5.2020, s. 1.

- s ohledem na zprávu pracovní skupiny OSN pro problematiku lidských práv a nadnárodních korporací a jiných podnikatelských subjektů předloženou Valnému shromáždění OSN dne 27. července 2021 a nazvanou „Mezinárodní investiční dohody slučitelné s lidskými právy“;
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro rozvoj,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod (A9-0166/2022),
- A. vzhledem k tomu, že od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost patří přímé zahraniční investice do výlučné pravomoci Evropské unie, jak je zakotveno v čl. 3 odst. 1 písm. e) a člancích 206 a 207 SFEU; vzhledem k tomu, že je třeba dále urychlit reformu politiky EU v oblasti zahraničních investic a posílit ji s cílem řešit současné výzvy;
  - B. vzhledem k tomu, že EU je největším cílem i zdrojem příchozích a odchozích mezinárodních investic na světě; vzhledem k tomu, že investice přispívají k udržitelnému hospodářskému růstu EU a k vytváření pracovních míst, ačkoli dostupné empirické důkazy neprokazují přímý příčinný vztah mezi mezinárodními investičními dohodami a podněcováním přímých zahraničních investic;
  - C. vzhledem k tomu, že celosvětové toky přímých zahraničních investic, které klesaly již od roku 2015, zaznamenaly v roce 2020 dramatický pokles (-38 %) ¹⁰ v důsledku krize vyvolané onemocněním COVID; vzhledem k tomu, že zvyšování odchozích a příchozích přímých zahraničních investic je i nadále klíčovým prvkem na cestě k oživení EU a mnoha dalších ekonomik;
  - D. vzhledem k tomu, že podle judikatury Soudního dvora některé části mezinárodní investiční politiky EU, konkrétně nepřímé zahraniční investice („portfoliové investice“) a režim řešení sporů mezi investory a státy, spadají do sdílené pravomoci EU a jejích členských států;
  - E. vzhledem k tomu, že stále platí přibližně 1 500 dvoustranných investičních dohod, které členské státy ratifikovaly před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost a jejichž součástí je starý způsob řešení sporů mezi státem a investory, jako je tomu v případě Smlouvy o energetické chartě; vzhledem k tomu, že žádná z mezinárodních investičních dohod, které EU sjednala po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, dosud nevstoupila v platnost;
  - F. vzhledem k tomu, že cílem Zelené dohody pro Evropu je reagovat na výzvy spojené se změnou klimatu a zhoršováním stavu životního prostředí; vzhledem k tomu, že k těmto cílům musí přispívat všechna opatření EU, včetně investiční politiky; vzhledem k tomu, že k dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu, cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje a oživení po pandemii COVID-19 jsou zapotřebí rozsáhlé investice na celém světě; vzhledem k tomu, že boj proti změně klimatu a zhoršování životního prostředí, vytváření atraktivnějších investičních podmínek a podpora podniků patří mezi šest

¹⁰ Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, „Foreign direct investment in figures (Přímé zahraniční investice v číslech)“, duben 2021.

priorit¹¹ EU v letech 2019 až 2024;

- G. vzhledem k tomu, že přímé zahraniční investice a investiční politika EU by měly hrát klíčovou úlohu také při dosahování cílů otevřené strategické autonomie, diverzifikaci dodavatelských řetězců a přispívání k udržitelnému hospodářskému růstu, vytváření pracovních míst a integraci v globálních hodnotových řetězcích, jakož i při úsilí o podporu takových podmínek pro investory z EU v zahraničí, které odrážejí míru otevřenosti, jíž požívají zahraniční investoři v EU, přičemž je třeba zohlednit úroveň rozvoje třetích zemí a potřebu zajistit rozdílný přístup;
- H. vzhledem k tomu, že rozvojové země se potýkají s nedostatkem finančních prostředků ve výši 2,5 bilionu USD ročně, který jim brání dosáhnout do roku 2030 cílů udržitelného rozvoje; vzhledem k tomu, že přímé zahraniční investice jsou nástrojem pro financování Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a příslušných cílů udržitelného rozvoje; vzhledem k tomu, že tento kapitál může podpořit vytváření pracovních míst a zlepšení v sociální oblasti a v oblasti životního prostředí, jak je stanoveno v cílech udržitelného rozvoje; vzhledem k tomu, že cíl přilákat investice by v souvislosti s mezinárodními investičními dohodami měl jít ruku v ruce s uznáním, že strany těchto dohod by měly usilovat o zlepšení své úrovně ochrany životního prostředí nebo práce, a nikoli o oslabení této ochrany nebo snížení její úrovně;
- I. vzhledem k tomu, že cílem taxonomie EU je usnadnit přesun investic z neudržitelných hospodářských činností na investice do činností, které jsou v příštích 30 letech nezbytné pro dosažení environmentální udržitelnosti, konkrétně klimatické neutrality;
- J. vzhledem k tomu, že investiční politika zahrnuje opatření, jako je odstranění zbytečných překážek pro investice, monitorování dopadu zahraničních investic na strategickou autonomii, národní bezpečnost a reálnou ekonomiku a navrhování dalších nástrojů na podporu a usnadňování přímých investic v odvětvích a na místech, kde je to nejvíce zapotřebí; vzhledem k tomu, že většina mezinárodních investičních dohod se zaměřuje na ochranu investic, ať už s řešením sporů mezi investorem a státem nebo bez něj;
- K. vzhledem k tomu, že počet případů řešení sporů mezi investorem a státem každoročně roste, a to i u sporů týkajících se členských států; vzhledem k tomu, že přibližně 15 % případů, o nichž je známo, že byly v roce 2020 předloženy proti členským státům, byly spory uvnitř EU;
- L. vzhledem k tomu, že většina investičních dohod neupřesňuje, jakým způsobem se stanoví „plná náhrada“ a „spravedlivá tržní hodnota“ investice; vzhledem k tomu, že panely v posledním desetiletí vykládaly tyto pojmy převážně za použití postupů „předpokládaného“ ocenění na základě metod diskontovaných peněžních toků, což v mnoha případech vedlo k tomu, že náhrady byly mnohem vyšší než souhrnné částky výdajů skutečně vynaložené investory v hostitelských zemích;
- M. vzhledem k tomu, že EU je světovým lídrem v reformě investiční politiky; vzhledem k tomu, že po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost byla na evropské a mezinárodní úrovni zahájena rozsáhlá reforma investiční politiky, a to na naléhání Parlamentu

---

¹¹ Zelená dohoda pro Evropu; Evropa připravená na digitální věk; hospodářství ve prospěch lidí; silnější Evropa ve světě; podpora evropského způsobu života; nový impuls pro evropskou demokracii.

a s jeho podporou; vzhledem k tomu, že EU vytvořila a uzavřela mezinárodní investiční dohody se třetími zeměmi, reformovala ustanovení o ochraně investic, nahradila mechanismus urovnávání sporů mezi investorem a státem systémem soudů pro investice, zahájila mnohostranná jednání o soudu pro investice, navrhla právní předpisy pro regulaci zahraničních dotací a přijala právní předpisy pro prověřování příchozích přímých zahraničních investic; vzhledem k tomu, že tento vývoj je významným krokem správným směrem k modernizované a udržitelné investiční politice; vzhledem k tomu, že pro pokrok v této reformní agendě je třeba udělat ještě mnoho;

- N. vzhledem k tomu, že investoři se stále častěji obracejí na třetí strany, aby financovaly jejich spory výměnou za návratnost nebo jiný finanční zájem na výsledku sporu (financování třetími stranami), což prohloubilo nerovnováhu, z níž vycházejí postupy odškodňování ve sporech, neboť riziko spojené s uplatněním nároku se pro investory dále snižuje, což vede ke stále vyššímu počtu vznesených nároků; vzhledem k tomu, že financování třetí stranou může zvýšit vyjednávací sílu žadatelů na úkor států s omezenými zdroji a slabšími regulačními rámci;
1. poukazuje na to, že investice mohou a měly by mít pozitivní dopad na udržitelný hospodářský růst, tvorbu pracovních míst a udržitelný rozvoj a měly by přispívat k dosažení cílů udržitelného rozvoje; zdůrazňuje proto jejich význam pro transformaci hospodářství EU; poukazuje na to, že tento pozitivní dopad závisí na schopnosti vlád regulovat zahraniční investice; zdůrazňuje, že příchozí a odchozí investice musí splňovat potřeby reálné ekonomiky; vyzývá Komisi, aby přezkoumala investiční politiku EU s cílem zajistit soulad se Zelenou dohodou pro Evropu a s cíli udržitelného rozvoje, jakož i s hodnotami EU, včetně dodržování lidských práv, a se sociálními standardy definovanými v evropském pilíři sociálních práv;
  2. domnívá se, že investiční politika EU musí odpovídat očekáváním investorů a přijímajících států, ale také širším hospodářským zájmům EU a cílům vnější politiky; připomíná svou výzvu k vytvoření uceleného a důsledného politického rámce, který by podporoval kvalitní a udržitelné investice; vítá úsilí, které Komise od roku 2010 vyvíjí s cílem reformovat investiční politiku Unie v tomto směru; domnívá se, že mezinárodní investiční politika EU musí být dále reformována s cílem lépe řešit rozmanité problémy a pokračovat v její transformaci na ucelený a důsledný politický rámec;
  3. domnívá se, že mezinárodní investiční dohody by měly usnadňovat ekologické a inkluzivní udržitelné investice zohledňující rovnost žen a mužů, přiměřeně chránit investory, přispívat k odolnosti jednotného trhu při současném zachování politického prostoru v hostitelských státech a podporovat výměnu osvědčených postupů, dovedností a know-how v souladu s pokyny Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) pro nadnárodní společnosti o sociální odpovědnosti podniků;
  4. je znepokojen skutečností, že podle OECD v důsledku krize vyvolané onemocněním COVID-19 čelily rozvojové země v roce 2020 deficitu finančních prostředků ve výši 1,7 bilionu USD nad rámec již existujícího nedostatku financí ve výši 2,5 bilionu USD; zdůrazňuje, že investiční politika EU by měla pomáhat rozvojovým zemím, zejména africkým státům, přilákat přímé zahraniční investice a snížit nedostatek finančních prostředků na dosažení cílů udržitelného rozvoje;

5. domnívá se, že společnosti EU potřebují přiměřenou ochranu svých investic v zahraničí; poukazuje na to, že chráněné investice, jak jsou kodifikovány v mezinárodních investičních dohodách EU, by neměly zahrnovat spekulativní formy investic, finanční nástroje nebo portfoliové investice, které lze držet pro spekulativní účely; vyzývá Komisi, aby vycházela z nových mezinárodních investičních dohod¹² a vyloučila z jejich působnosti veřejné dluhové nástroje; domnívá se, že finanční nástroje, které mohou být kdykoli staženy, nevyžadují ochranu; žádá Komisi, aby pokračovala v úsilí o lepší definici chráněných investic s cílem zajistit, aby mezinárodní investiční dohody chránily pouze ty investice, které upsaly značný kapitál nebo jiné zdroje po minimální počet let, u nichž se předpokládá riziko a očekává zisk; je toho názoru, že chráněné investice by měly účinně přispívat k rozvoji hostitelské země; žádá Komisi a členské státy, aby toto kritérium, jak je definováno v mezinárodním právu, zohlednily v definici chráněných investic pro budoucí dohody;

Přístup na trh

6. vítá skutečnost, že nedávné investiční dohody se pozitivně zaměřují na přístup na trh a liberalizaci investic a usilují o odstranění překážek pro usazování a činnost investorů z EU na zahraničních trzích;
7. vyzývá Komisi, aby usilovala o vytvoření takových podmínek pro investory z EU v zahraničí, které by odrážely míru otevřenosti, které požívají zahraniční investoři v EU, a zároveň zohlednila úroveň rozvoje třetích zemí a potřebu zajistit rozdílný přístup; zdůrazňuje, že je třeba, aby mezinárodní investiční dohody chránily schopnost států regulovat zahraniční investice v jejich jurisdikci; vyzývá Komisi, aby sledovala překážky bránící usazování a činnosti investorů z EU na zahraničních trzích, včetně diskriminačních praktik; vítá, že se Komise zaměřila na prosazování stávajících závazků, a zdůrazňuje, že by se to mělo týkat i závazků souvisejících s investicemi;
8. vyzývá Komisi, aby při liberalizaci investic důsledně chránila politický prostor EU a členských států, zejména v oblasti energetiky, zemědělství, rybolovu, audiovizuálních, telekomunikačních a digitálních otázek, jakož i veřejných služeb; poukazuje na to, že liberalizace investic by měla jít ruku v ruce se zárukami, které zabrání prohlubování hospodářské nestability, zvláště v rozvojových zemích;
9. zdůrazňuje, že je důležité zachovat, posílit a provádět ve všech investičních dohodách ustanovení, která brání snižování standardů, neboť mají zásadní význam pro to, aby se zabránilo snižování standardů v zemích, které usilují o zahraniční investice; vyzývá Komisi, aby dále analyzovala účinnost těchto ustanovení, zejména v rozvojových zemích, a zajistila, aby daňová politika a financování rozvoje byly v souladu s podporou zvyšování standardů;

Usnadnění investic

10. poukazuje na to, že usnadnění investic může přispět k uvolnění investičních příležitostí

---

¹² Například Komplexní hospodářská a obchodní dohoda mezi EU a Kanadou (příloha 8 část B odst. 4, který definuje veřejný dluh jako dluhový nástroj přijatý na libovolné úrovni veřejné správy některé strany), Komplexní a progresivní dohoda o transpacifickém partnerství a dvoustranná investiční dohoda mezi belgicko-lucemburskou hospodářskou unií a Kolumbií z roku 2009.

v rozvojových zemích, zejména pro malé a střední podniky, a k dosažení cílů udržitelného rozvoje tím, že pomůže mobilizovat vyšší objem investic na podporu inkluzivního a udržitelného růstu a snižování chudoby, neboť podporuje dlouhodobější přítomnost zahraničních investorů v hostitelské ekonomice a zlepšuje vazby mezi zahraničními investory a místními společnostmi; vyzývá Komisi, aby podporovala rozvojové země ve zlepšování investičního prostředí v jejich jurisdikci, a to jak prostřednictvím nástrojů rozvojové spolupráce, tak prostřednictvím dvoustranných dohod; je toho názoru, že usnadnění investic je rovněž dobrým nástrojem ke zlepšení konkurenceschopnosti a hospodářského růstu EU;

11. zdůrazňuje, že mezinárodní dohody o usnadnění investic by měly podporovat a podněcovat investice, které představují pokrok v oblasti udržitelného rozvoje, a vyhýbat se pobídkám pro investice, které poškozují životní prostředí, klima nebo společnost; konstatuje, že daňové příjmy mají pro rozvojové země zásadní význam, pokud jde o poskytování základních veřejných služeb; naléhavě vyzývá Komisi, aby na mnohostranné úrovni prosazovala usnadnění udržitelných investic, které nejsou založeny na konkurenčních daňových úlevách; poukazuje na to, že zavádění inovativních opatření pro usnadnění investic může přispět k dosažení cílů udržitelného rozvoje tím, že pomůže mobilizovat vyšší objem investic na podporu inkluzivního a udržitelného růstu a snižování chudoby, neboť podporuje dlouhodobější přítomnost zahraničních investorů v hostitelské ekonomice a rozvoj lepších vazeb mezi zahraničními investory a místními společnostmi;
12. uznává úlohu EU při jednáních Světové obchodní organizace (WTO) o společné iniciativě pro usnadnění investic pro rozvoj; zdůrazňuje, že se těchto jednání účastní více než dvě třetiny členů WTO; domnívá se, že vzhledem k velmi široké oblasti působnosti projednávané dohody je třeba postupovat obezřetně; poukazuje na to, že je třeba zajistit, aby tato jednání respektovala pravidla dohody o WTO, která vyžadují konsensus a celkovou transparentnost;
13. zdůrazňuje význam obecného přístupu EU k usnadňování investic na dvoustranné i mnohostranné úrovni, který se zaměřuje na spolupráci, včetně budování kapacit a technické pomoci, zejména pokud jde o podporu digitalizace v rozvojových zemích; vítá práci Komise na nových samostatných dohodách o usnadnění investic, která se zaměřuje na podporu udržitelných a inkluzivních investic; žádá v této souvislosti Komisi, aby pokračovala v jednáních s africkými partnery, která zabrání vytváření administrativní zátěže pro rozvojové země, a zároveň upřesnila druh udržitelných investic, kterých se bude usnadnění týkat; bere na vědomí, že podobná ustanovení o usnadnění investic jsou předmětem jednání o budoucím investičním protokolu africké kontinentální zóny volného obchodu; vyzývá Komisi, aby tato jednání nadále podporovala;
14. podporuje Komisi v jejím úsilí zajistit na úrovni WTO, aby pravidla pro usnadnění investic nebylo možné uplatňovat v rámci sporů mezi investorem a státem; domnívá se, že spory vzniklé v rámci společné iniciativy pro usnadnění investic pro rozvoj by měly být řešeny prostřednictvím mediace a spolupráce;
15. zdůrazňuje, že ustanovení o usnadnění investic na dvoustranné úrovni i na úrovni WTO by se neměla zaměřovat pouze na vytváření povinností pro veřejné orgány

v hostitelských zemích, ale měla by také vyjasnit povinnosti domovských zemí a jejich národních investorů, pokud jde o investice v zahraničí; v této souvislosti poukazuje na potřebu začlenit do rámců pro usnadnění investic vymahatelná ustanovení týkající se sociální odpovědnosti podniků, náležitá péče v oblasti lidských práv a životního prostředí, jakož i protikorupčních záruk; vyzývá Komisi, aby do všech dohod o usnadnění investic se třetími zeměmi začlenila vymahatelnou kapitolu o udržitelném rozvoji, jakož i monitorovací mechanismy týkající se činností podporovaných toky přímých zahraničních investic;

16. vítá návrh Komise na vytvoření nástroje pro boj proti narušení hospodářské soutěže způsobenému zahraničními dotacemi, které představují nekalou formu investic, a vyzývá k jeho rychlému přijetí; vyzývá Komisi a členské státy, aby se zapojily do jednání na úrovni WTO s cílem bojovat proti narušení hospodářské soutěže, zejména v oblasti průmyslových subvencí;

Důkladnější prověřování přímých zahraničních investic v EU

17. vítá vstup v platnost nařízení o prověřování přímých zahraničních investic v roce 2019; poukazuje na to, že cílem tohoto prověřovacího mechanismu je navázat spolupráci a případně omezit zahraniční investice do strategických odvětví s cílem chránit Unii a její členské státy a analyzovat a prověřovat případy, kdy získání nebo kontrola konkrétní společnosti, infrastruktury nebo technologie může v EU představovat riziko pro bezpečnost nebo veřejný pořádek;
18. zdůrazňuje význam tohoto mechanismu jako kroku k lepšímu monitorování přínosu přímých zahraničních investic pro strategické zájmy Evropy; vyzývá Komisi, aby v rámci nadcházejícího přezkumu poskytla podrobnější údaje o tom, zda příliv přímých zahraničních investic podporuje udržitelné hospodářské činnosti a investice na zelené louce, zvažila různé možnosti monitorování činností podporovaných vnějšími toky a posoudila možnost dalšího upřesnění toho, zda by za strategická odvětví neměla být považována jiná odvětví; mimoto žádá Komisi, aby prozkoumala možnost posílit evropský mechanismus prověřování přímých zahraničních investic, aby jí se souhlasem členských států opravňoval k zablokování investic, jež by mohly ohrozit bezpečnost a veřejný pořádek;
19. vyzývá členské státy, které vnitrostátní mechanismus prověřování přímých zahraničních investic dosud nemají, aby jej zavedly a zajistily tak účinnost evropské spolupráce;

Slučitelnost mezinárodních investičních dohod s prioritami EU

20. konstatuje, že stále větší počet soudních řízení u investičních soudů se zaměřuje na opatření v oblasti životního prostředí; vyjadřuje politování nad tím, že různé země, včetně členských států, jsou žalovány v souvislosti s politikami v oblasti klimatu, postupného ukončování používání fosilních paliv nebo spravedlivé transformace;
21. zdůrazňuje, že celosvětové úsilí v boji proti změně klimatu bude vyžadovat rychlý přechod na obnovitelné zdroje energie a rychlé kroky vlád ke snížení závislosti na fosilních palivech; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily soulad mezi mezinárodními investičními dohodami a Zelenou dohodou pro Evropu, politikami v oblasti životního prostředí, pracovními právy a lidskými právy tím, že ze smluvní

ochrany vyloučí investice do fosilních paliv nebo jakékoli jiné činnosti, které významně poškozují životní prostředí a lidská práva, a aby do kapitol o udržitelném rozvoji začlenily ustanovení, která pomohou s naplňováním Pařížské dohody a mezinárodních smluv týkajících se práce a rovnosti žen a mužů, a ustanovení zaměřená na zlepšení domácího rámce upravujícího zahraniční investice;

22. se znepokojením bere na vědomí asymetrii některých mezinárodních investičních dohod, podle nichž mohou investoři vést řízení proti státům, zatímco vlády, pracovníci a dotčené komunity nemohou využít rozhodčí řízení proti nadnárodním společnostem, které nedodržují lidská práva a právní předpisy v oblasti veřejného zdraví, pracovních práv nebo životního prostředí; zdůrazňuje, že mnohostranný soud pro investice (MIC) má obdobně rozhodovat pouze v případech, kdy zahraniční investoři žalují státy;
23. poukazuje na to, že i v případě nevedení soudního řízení může explicitní nebo implicitní hrozba soudního sporu v oblasti investic posílit postavení investorů při jednání se státy (odrazující účinek); v této souvislosti zdůrazňuje, že nedávno uzavřené mezinárodní investiční dohody EU obsahují zásadu, že vlády mají právo regulovat legitimní cíle veřejné politiky¹³, a to i způsobem, který může negativně ovlivnit fungování investice nebo očekávání investora ohledně zisku; zdůrazňuje však, že toto právo nezabavuje státy povinnosti dodržovat ustanovení mezinárodních investičních dohod ani nevylučuje investiční nároky nebo odškodnění v reakci na uplatnění tohoto práva; je znepokojen, že by to mohlo brzdit nebo oslabit přijímání rozhodnutí v oblasti veřejné politiky;
24. zdůrazňuje, že v důsledku toho může být na kompenzace pro odvětví fosilních paliv vynaloženo více veřejných prostředků, než by tomu bylo bez hrozby investičních sporů, což by pro státy znamenalo nákladnější, a tudíž obtížnější přijímání opatření k transformaci energetiky a což by představovalo dotaci poskytovanou daňovými poplatníky odvětví fosilních paliv;
25. konstatuje, že v mnoha arbitrážích mezi investorem a státem podniky napadly opatření, o nichž státy tvrdily, že je přijaly za účelem řešení obav nebo nepokojů veřejnosti kvůli dopadu projektu; vyzývá Komisi a členské státy, aby do budoucích mezinárodních investičních dohod zahrnuly právo účasti dotčených třetích stran; domnívá se, že tribunály by se měly řídit judikaturou Mezinárodního soudního dvora a považovat případy za nepřijatelné, pokud by zjištění skutkového stavu nebo práva mohla poškodit dotčená místní nebo domorodá společenství, která nejsou účastníky investičního řízení; žádá Komisi a členské státy, aby zajistily transparentnost a podpořily zapojení zranitelných místních komunit, a zejména původních obyvatel zasažených těžebními činnostmi nebo těžbou dřeva, do vyjednávání a provádění mezinárodních investičních dohod, neboť zahraniční investice mohou mít dalekosáhlý dopad na místní komunity;

Reformovaný přístup

26. vítá nový model dohod o ochraně investic, který vypracovala Komise v roce 2015, jako krok správným směrem; konstatuje však, že dosud nevstoupila v platnost žádná dohoda, která jej obsahuje; připomíná svůj postoj, že EU a její členské státy by neměly

---

¹³ Mimo jiné veřejné zdraví, sociální služby, veřejné vzdělávání, bezpečnost, životní prostředí nebo veřejná mravnost, sociální ochrana nebo ochrana spotřebitele, ochrana soukromí a osobních údajů nebo podpora a ochrana kulturní rozmanitosti.

podepisovat ani ratifikovat nové smlouvy o ochraně investic, které zahrnují mechanismus urovnávání sporů mezi investorem a státem; zdůrazňuje, že je v oblasti řešení sporů mezi investorem a státem důležité provést procesní reformy; vítá skutečnost, že systém soudů pro investice zahrnuje vytvoření stálého seznamu rozhodců, odvolacího mechanismu a kodexu chování rozhodců a větší transparentnost rozhodčích řízení; konstatuje, že systém soudů pro investice stále představuje mezinárodní rozhodčí řízení, a zdůrazňuje, že na rozdíl od vnitrostátních soudů by rozhodci na seznamu systému soudů pro investice měli možnost při výkladu hmotněprávních ustanovení zakotvených v mezinárodních investičních dohodách nezohledňovat nutně příslušné právní předpisy ve veřejném zájmu; vyjadřuje politování nad tím, že rozhodci by byli stále odměňováni případ od případu;

27. naléhavě vyzývá Komisi, aby plně podporovala a urychlila jednání o rozšíření povinností investorů a jejich vymáhání; domnívá se, že povinnosti investorů by neměly být zahrnuty pouze do mezinárodních investičních dohod EU, ale měly by se uplatňovat i prostřednictvím samostatných závazných a vymahatelných mezinárodních nástrojů a prostřednictvím robustních vnitrostátních rámců pro náležitou péči v oblasti lidských práv a životního prostředí; konstatuje, že pokrok v těchto oblastech a další posilování ustanovení mezinárodních investičních dohod EU by měly zajistit, aby investoři EU v zemích mimo EU, zejména v rozvojových zemích, transparentně prokazovali strategie aktivního přispívání k dosažení cílů udržitelného rozvoje a cílů Pařížské dohody a aby podléhali mechanismům odpovědnosti, zejména tím, že bude zajištěn přístup ke spravedlnosti pro oběti v těchto zemích;
28. vítá ustanovení mezinárodních investičních dohod týkající se povinností států a investorů v oblasti životního prostředí, práce a odpovědnosti podniků, jakož i ustanovení stanovující horizontální zásadu, že normy by neměly být snižovány za účelem přilákání investic; vyjadřuje však politování nad tím, že reforma povinností investorů nedržela krok s reformou urovnávání sporů mezi investorem a státem;
29. vyzývá Komisi a členské státy, aby podpořily vstup v platnost nástroje pro nadnárodní společnosti a další podniky v oblasti lidských práv¹⁴, který v současné době vypracovává Rada OSN pro lidská práva a jehož cílem je regulovat činnost nadnárodních společností a podniků;
30. vítá skutečnost, že od roku 2016 obsahují mezinárodní investiční dohody EU obsahující doložky o ochraně investic přesnější formulaci některých norem ochrany, jakož i právo na regulaci; zdůrazňuje, že mezinárodní investiční dohody EU by neměly umožňovat, aby byly normy ochrany používány k napadení legitimních veřejných politik; domnívá se, že normy ochrany by se měly zaměřit zejména na vytvoření rovných podmínek pro zahraniční a domácí investory, prevenci a zajištění nápravy v případech, kdy jsou investoři z EU v zemích mimo EU, a recipročně investoři ze zemí mimo EU v EU, diskriminováni, je jim odepřen přístup ke spravedlnosti nebo zcela ztrácí prospěch ze svých investic ve prospěch hostitelského státu, a to i v době války; žádá členské státy a Komisi, aby se vyvarovaly nejednoznačné terminologie v hmotněprávních doložkách a aby pokračovaly v přezkumu norem ochrany na základě dostupných důkazů;

---

¹⁴ Právně závazný nástroj pro regulaci mezinárodních lidskoprávních předpisů, činnosti nadnárodních společností a jiných podniků <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/wg-trans-corp/igwg-on-tnc>.

31. zdůrazňuje, skutečnost, že mezinárodní investiční dohody EU vyjednané po roce 2009 nadále obsahují ustanovení o skončení platnosti, která brání jejich snadnému ukončení; bere na vědomí nedávná jednání, v jejichž rámci se strany dohodly na pětiletém ustanovení o skončení platnosti s možností dohodnout se na prodloužení o dalších pět let v případě, že nebude nalezena žádná náhrada; vyzývá členské státy a ostatní smluvní strany, aby ustanovení o skončení platnosti stávajících dohod neutralizovaly a aby v nových investičních dohodách toto ustanovení podstatně zkrátily;
32. zdůrazňuje, že podle mezinárodního obyčejového práva i mezinárodního práva v oblasti lidských práv se od jednotlivců vyžaduje, aby se před zahájením mezinárodního řízení proti státu za protiprávní jednání domáhali nápravy před vnitrostátními soudy; vyjadřuje politování nad tím, že mezinárodní právo v oblasti investic naopak obvykle nevyžaduje vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy; domnívá se, že mezinárodní investiční dohody by měly vyžadovat, aby zahraniční investoři předtím, než se budou moci obrátit na rozhodčí soud, nejprve využili všech možností, které nabízí vnitrostátní soudní systémy, jako je tomu v případě lidských práv; zdůrazňuje, že v případě hrubého odepření spravedlnosti ze strany vnitrostátních soudů by zahraniční investoři měli mít přímý přístup k mezinárodnímu řešení sporů;

Ratifikace mezinárodních investičních dohod

33. poukazuje na to, že prodlení s ratifikací mezinárodních investičních dohod EU v členských státech zdržují nahrazení dvoustranných investičních dohod transparentnějšími a modernějšími ustanoveními, která chrání všechny investory EU ve třetích zemích stejnou měrou; vyzývá členské státy, aby uzavřené investiční dohody EU ratifikovaly; vyzývá EU, aby spolupracovala s partnerskými zeměmi na průběžném přezkumu a zlepšování svých mezinárodních investičních dohod po jejich vstupu v platnost, v souladu s doporučeními uvedenými v této zprávě; očekává, že členské státy zajistí soulad mezinárodních investičních dohod s hodnotami a cíli EU;

Odškodnění

34. poukazuje na to, že metody diskontovaných peněžních toků, které se obecně používají pro výpočet odškodnění v mezinárodních investičních dohodách, nejsou spolehlivou metodou oceňování u investičních projektů v rané fázi nebo u projektů s nejistými budoucími toky příjmů; zdůrazňuje, že uplatňování těchto metod rozhodčími tribunály znamená významný odklon od zavedených zásad a postupů odškodňování ve vnitrostátních a mezinárodních právních systémech mimo rámec mezinárodních investičních dohod, které poskytují podstatně omezenější prostor pro rozhodování; zdůrazňuje, že rozsáhlé náhrady škody přiznávané tribunály pro investice působí žalovaným státům značnou a stále rostoucí finanční zátěž; poukazuje na to, že uplatňování metod oceňování obecně používaných rozhodci je vzhledem k jejich velmi širokému prostoru pro uvážení velmi kontroverzní a vychází z velmi složitých a ze své podstaty spekulativních předpokladů; vyzývá Komisi, aby důkladně posoudila a stanovila nápravná pravidla a záruky zaměřené na transparentnost v souvislosti s ustanoveními, jimiž se řídí odškodnění v mezinárodních investičních dohodách EU, včetně používání přísnějších ustanovení, která brání uplatňování sankčních náhrad škody; požaduje, aby bylo odškodnění omezeno výší utopených nákladů a odráželo částku způsobilých výdajů, které investoři skutečně vynaložili; zdůrazňuje, že

vyrovnávací přístupy by měly podle potřeby stanovit odškodnění pod tímto stropem, aby byly zohledněny kontextové prvky, jako je nedodržení zákonných nebo smluvních povinností nebo závazků ze strany podniků;

35. konstatuje, že skutečnost, že investoři stále častěji využívají k financování svých soudních sporů třetí strany výměnou za podíl na výsledném přiznání náhrady (financování třetí stranou), dále vybízí ke zvýšení počtu žalob; bere na vědomí pokrok, jehož bylo dosaženo při zvyšování transparentnosti financování sporů mezi investorem a státem třetími stranami; vítá v tomto ohledu úsilí Komise v rámci mezinárodních investičních dohod EU z poslední doby; vyzývá Komisi, aby podpořila dodatečná ustanovení upravující financování sporů mezi investorem a státem třetími stranami v souvislosti s mezinárodními jednáními s cílem tuto praxi, která podporuje nepatřičně velkorysé přiznání náhrady, výrazně omezit;

Dvoustranné investiční dohody

36. upozorňuje na tisíce stávajících dvoustranných investičních dohod členských států, které stále chrání investice do fosilních paliv, obsahují zastaralá ustanovení, jež jsou v rozporu s cíli a hodnotami EU, včetně příliš širokých norem ochrany, slabých požadavků na transparentnost a urovnávání sporů mezi investorem a státem, a nejsou v souladu s návrhem EU týkajícím se mnohostranného soudu pro investice; vyzývá proto členské státy, aby ukončily nebo modernizovaly své dvoustranné investiční dohody tak, aby byly v souladu s reformovaným modelem mezinárodních investičních dohod EU a v souladu s touto zprávou;
37. vyzývá Komisi, aby zajistila, že všechny dvoustranné investiční dohody členských států budou plně slučitelné s právem EU a v souladu s jejími cíli a hodnotami; podporuje Komisi v důsledném uplatňování podmínek, které členským státům umožňují sjednávat, podepisovat a uzavírat nové dohody v souladu s modernizovanou investiční politikou EU a rozsudky Soudního dvora EU; připomíná povinnost členských států změnit své dvoustranné investiční dohody v souladu s článkem 351 SFEU; žádá Komisi, aby dodržování těchto povinností sledovala a aby pravidelně informovala Parlament o dosaženém pokroku; vybízí Komisi, aby v případě potřeby zahájila řízení o nesplnění povinnosti s cílem zajistit soulad dvoustranných investičních dohod členských států s právem EU;
38. podporuje Komisi v tom, aby vypracovala výkladové pokyny pro členské státy v souladu s hmotněprávními a procesními reformami uvedenými v této zprávě, s cílem zajistit jednotný výklad modernizované investiční politiky EU a zaručit její plnou slučitelnost s cíli Zelené dohody pro Evropu; vyzývá Komisi, aby tento aktualizovaný model použila jako základ pro schvalování nových dvoustranných investičních dohod členských států;

Smlouva o energetické chartě

39. poukazuje na to, že Smlouva o energetické chartě je investiční dohodou, která dosud vyvolala celosvětově největší počet sporů; podporuje úsilí o modernizaci Smlouvy o energetické chartě a postoj EU k vyloučení ochrany většiny investic do fosilních paliv; domnívá se však, že postoj EU by neměl poskytovat ochranu investicím do hospodářských činností považovaných podle právních předpisů EU za „značně

škodlivé“ a že časový rámec pro postupné ukončení ochrany stávajících investic do fosilních paliv by měl být výrazně zkrácen, aby nebylo ohroženo dosažení cílů EU v oblasti klimatu; požaduje, aby byl v rámci Smlouvy o energetické chartě ukončen systém urovnávání sporů mezi investorem a státem; zdůrazňuje, že změna Smlouvy o energetické chartě vyžaduje jednomyslnost všech smluvních stran hlasujících na výroční konferenci; je znepokojen tím, že Parlament nemá stejný přístup k dokumentům z jednání o modernizaci Smlouvy o energetické chartě jako při jednáních o jiných smlouvách;

40. je znepokojen tím, že mnohé smluvní strany zřejmě nesdílejí ambice EU v oblasti zmírňování změny klimatu, udržitelného rozvoje a energetické transformace, přestože jsou všechny rovněž signatáři Pařížské dohody; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila soulad Smlouvy o energetické chartě s Pařížskou dohodou a cíli Zelené dohody pro Evropu a zároveň zachovala schopnost EU rozvíjet opatření veřejné politiky v souladu s jejím závazkem stát se do roku 2050 prvním klimaticky neutrálním kontinentem;
41. bere na vědomí, že Itálie oznámila své rozhodnutí odstoupit od Smlouvy o energetické chartě k 1. lednu 2015; konstatuje, že země, které ratifikovaly Smlouvu o energetické chartě nebo k ní přistoupily, mohou své členství ukončit 12 měsíců po oznámení o odstoupení; vyjadřuje politování nad tím, že investice realizované před datem vystoupení jsou chráněny po dobu dalších 20 let, avšak vítá, že všechny nové investice přestávají být chráněny okamžitě;
42. naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, aby revidovaná Smlouva o energetické chartě chránila regulační pravomoc států, byla v souladu s právními předpisy EU a investiční politikou EU, okamžitě zakázala investorům do fosilních paliv žalovat smluvní strany za provádění politik zaměřených na postupné ukončení používání fosilních paliv v souladu s jejich závazky vyplývajícími z Pařížské dohody a aby byla ochrana investic poskytována pouze skutečným investorům, a nikoli čistě finančním nebo spekulativním investorům; vyzývá Komisi, aby zveřejnila svou právní studii s analýzou možných dopadů odstoupení; vyzývá Komisi a členské státy, aby zahájily přípravu koordinovaného odstoupení od Smlouvy o energetické chartě a dohody vylučující uplatňování ustanovení o skončení platnosti mezi smluvními stranami, které o to budou mít zájem, s cílem rozhodnutí formálně předložit Radě a Parlamentu, pokud nebude do června 2022 dosaženo výše uvedených cílů jednání;
43. vítá skutečnost, že Soudní dvůr ve svém rozsudku ve věci Komstroy objasnil, že ustanovení Smlouvy o energetické chartě týkající se urovnávání sporů mezi investorem a státem nejsou použitelná v případě sporů v rámci EU; konstatuje, že v současné době se v rámci EU projednává nejméně 73 případů, včetně více než 40 investičních rozhodčích případů podle Smlouvy o energetické chartě; se značným znepokojením konstatuje, že rozhodnutí ve věci Achmea neodradilo rozhodčí soudy od dalšího projednávání investičních sporů uvnitř EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby vyvinula maximální úsilí k prosazení těchto rozsudků ve stávajících rozhodčích řízeních v rámci EU; žádá proto členské státy a Komisi, aby přijaly vzájemnou dohodu o neuplatňování Smlouvy o energetické chartě na spory v rámci EU; podporuje žádost několika členských států o nový rozsudek Soudního dvora a domnívá se, že by měl přinést konečné vyjasnění této otázky s cílem zabránit tomu, aby byla v budoucnu přípustná jakákoli rozhodčí řízení podle Smlouvy o energetické chartě v rámci EU;

44. poukazuje na to, že i když bude obtížné vymáhat jakékoli případné nálezy v případech, jež se omezují na území EU, u soudů EU, případy podle pravidel Mezinárodního střediska pro řešení investičních sporů mohou být vymáhány u soudů třetích zemí; upozorňuje, že tyto soudy mohou nařídit zabavení majetku EU nebo členských států EU¹⁵;
45. zdůrazňuje, že při výběru rozhodců na budoucí seznamy systému soudů pro investice by mělo být zohledněno dodržování rozsudků soudů EU, a zejména Soudního dvora EU;

Mnohostranné úsilí o reformu ochrany investic (MIC)

46. vítá skutečnost, že pracovní skupina III komise UNCITRAL se od roku 2017 účastní jednání o možné mnohostranné reformě systému urovnávání sporů mezi investorem a státem; konstatuje, že 60 států se na základě konsensu dohodlo, že komise UNCITRAL se musí zabývat možnými strukturálními reformami; vyzývá Komisi, aby se i nadále konstruktivně zapojovala do diskusí komise UNCITRAL a podporovala jednání o takových tématech, jako jsou regulační zdrženlivost, vyčerpání opravných prostředků, práva třetích stran a náhrada škody, jimž je věnována omezená pozornost, a aby je zohlednila v budoucích mezinárodních investičních dohodách EU; vyzývá Komisi, aby posílila svou činnost v rámci komise UNCITRAL s cílem chránit regulační pravomoc států a zajistit plnou transparentnost;
47. podporuje probíhající jednání v rámci pracovní skupiny III komise UNCITRAL, kde EU a její členské státy usilují o vytvoření stálého mechanismu pro řešení investičních sporů v podobě mnohostranného soudu pro investice (MIC); vítá globální vedoucí úlohu EU v těchto jednáních; zdůrazňuje však, že tento návrh se nevztahuje na modernizaci norem hmotněprávní ochrany; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby soubor právních předpisů uplatňovaný soudci MIC vyvážil výklad hmotněprávních ustanovení a práv zakotvených v mezinárodních investičních dohodách s příslušnými vnitrostátními právními předpisy ve veřejném zájmu, které byly přijaty demokraticky; žádá Komisi, aby zajistila, že soudci nebudou odměňováni případ od případu; vyzývá Komisi, aby na příslušných mezinárodních fórech podporovala reformu a modernizaci těchto norem;
48. vyzývá Komisi, aby do jednání o MIC zahrнула zavedení pravidel, která transparentním způsobem stanoví odškodnění placené státy, a aby v rámci jednání o reformě UNCITRAL prosazovala přísné metody oceňování, které umožní pouze náhradu utopených nákladů;
49. ostře kritizuje výrazné zpoždění ratifikace a provádění Mauricijské úmluvy; vyzývá členské státy, aby neprodleně přijaly návrh rozhodnutí Rady ve prospěch jejího uzavření jménem EU; poukazuje na nedávná rozhodnutí Soudního dvora o výlučných a sdílených pravomocích v souvislosti s ratifikací mezinárodních smluv, která mohou poskytnout vodítko pro odblokování ratifikace této úmluvy;

Investiční politika EU nad rámec soudního řešení sporů mezi investorem a státem

50. konstatuje, že v letech 2017, 2019 a 2020 byla v celosvětovém měřítku ukončena platnost většího počtu investičních smluv, než byl počet nově uzavřených

---

¹⁵ Úmluva o uznávání a výkonu cizích rozhodčích nálezů (Newyorská arbitrážní úmluva).

mezinárodních investičních dohod; zdůrazňuje, že nejnověji uzavřené megaregionální mezinárodní investiční dohody uplatňují stále opatrnější přístup k soudnímu řešení sporů mezi investorem a státem;

51. vyzývá EU, aby podpořila posílení vnitrostátních právních systémů a právního státu v partnerských zemích prostřednictvím technické pomoci na úrovni EU, která by zajistila příznivé prostředí pro zahraniční investice a zároveň řešila systémové nedostatky, které mají negativní dopad na udržitelný rozvoj v těchto zemích;
52. naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala strategii EU pro zahraniční investice s cílem stimulovat a chránit udržitelné investice ve všech jejich aspektech, aniž by se nutně spoléhala na soudní řešení sporů mezi investorem a státem, a aby aktualizovala svůj model ochrany investic přijatý v roce 2015 v souladu s požadavky tohoto usnesení, aby mohl sloužit jako vodítko pro jednání o nových nebo aktualizovaných dohodách EU;
  - o
  - o o
53. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ

pro Výbor pro mezinárodní obchod

o budoucnosti mezinárodní investiční politiky EU
(2021/2176(INI))

Zpravodaj: Benoît Biteau

NÁVRHY

Výbor pro rozvoj vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. zdůrazňuje, že investice mohou a měly by mít pozitivní dopad na udržitelný rozvoj, včetně životního prostředí, lidských práv, řádné správy věcí veřejných a zaměstnanosti v rozvojových zemích; připomíná také, že investice, zejména pak do těžebního průmyslu, těžby dřeva, cestovního ruchu a zemědělských podniků, mohou mít obrovský dopad na místní komunity včetně původních obyvatel;
2. se znepokojením bere na vědomí asymetrii některých mezinárodních investičních dohod, podle nichž mohou investoři vést řízení proti státům, zatímco vlády, pracovníci a dotčené komunity nemohou využít rozhodčí řízení proti nadnárodním společnostem, které nedodržují lidská práva a právní předpisy v oblasti veřejného zdraví, pracovních práv nebo životního prostředí; zdůrazňuje, že tato nerovnováha může připravit vlády o jejich právo na regulaci a ochranu základních veřejných zájmů;
3. zdůrazňuje, že v reakci na obavy veřejnosti nahradila EU v nedávno sjednaných mezinárodních investičních dohodách, např. v dohodách s Kanadou, Mexikem, Singapurem nebo Vietnamem, mechanismus urovnávání sporů mezi investorem a státem (ISDS) systémy soudů pro investice (ICS); konstatuje, že tyto dohody rovněž obsahují odvolací mechanismus a ustanovení pro přechod od dvoustranného systému soudů pro investice ke stálému mnohostrannému soudu pro investice; konstatuje, že mnohostranný soud pro investice je stálý orgán s prvoinstančními a odvolacími soudy a soudci na plný úvazek;
4. zdůrazňuje, že mezinárodní investiční dohody a činnosti zahraničních investorů musí být v souladu s mezinárodními a evropskými normami a závazky v oblasti lidských práv, pracovních práv a environmentálního práva; konstatuje, že mezinárodní investiční dohody a mechanismy urovnávání sporů mezi investorem a státem by měly chránit nejen investory, ale také státy a občany; v této souvislosti se domnívá, že je zapotřebí přijmout závaznou a vymahatelnou smlouvu OSN o podnikání a lidských právech; znovu opakuje svou předchozí výzvu, aby Komise navrhla mandát k vyjednávání pro

Unii, aby se konstruktivně zapojila do procesu mezivládní pracovní skupiny pro vypracování mezinárodního právně závazného nástroje týkajícího se nadnárodních korporací a ostatních podniků (OEIGWG) a podporovala upřednostňování lidských práv před obchodními zájmy;

5. zdůrazňuje, že obchodní a investiční politika EU má dopad na společnosti rozvojových zemí; vyzývá Komisi, aby ve všech svých obchodních a investičních dohodách dodržovala zásadu soudržnosti politik ve prospěch rozvoje a do všech smluv zahrnula závazné a vymahatelné kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji s cílem provádět mezinárodní úmluvy a dohody o lidských právech, důstojné práci, rovnosti žen a mužů a udržitelnosti životního prostředí;
6. vyjadřuje politování nad zneužíváním mechanismu urovnávání sporů mezi investorem a státem, který dává zahraničním investorům právo žalovat vlády, a to i pokud jde o opatření, která přijaly na ochranu veřejného zdraví, životního prostředí a veřejného zájmu, aniž by existovala povinnost nejprve využít vnitrostátního soudního systému; zdůrazňuje rizika spojená s vysokými náklady na žaloby v rámci mechanismů urovnávání sporů mezi investorem a státem, které musí rozvojové země hradit z veřejných financí, což může těmto státům bránit v přijímání právních předpisů ve veřejném zájmu z důvodu vysokých nákladů na rozhodčí řízení a nepředvídatelnosti jejich výsledku; zdůrazňuje, že náklady spojené se soudními spory v oblasti investic by mohly vést ke kolapsu veřejných rozpočtů většiny rozvojových zemí;
7. připomíná, že investiční politika EU by měla podporovat investice, které přispívají k udržitelnému rozvoji, zohledňovat náležitou péči a prosazovat nejvyšší normy v oblasti životního prostředí a pracovních a lidských práv, a to i při spolupráci se třetími zeměmi; vyzývá EU, aby i nadále usilovala o sladění své investiční politiky s cíli udržitelného rozvoje OSN, Zelenou dohodou pro Evropu a evropským právním rámcem pro klima, které představují největší výzvy postlisabonské agendy; připomíná rostoucí globální nedostatek investic a trvá na tom, že v budoucnosti zahraniční investiční politiky EU se musí zohlednit důsledky pandemie COVID-19 prováděním integrované, kvalitativní a soudržné investiční politiky s cílem podpořit udržitelný rozvoj;
8. konstatuje, že země s nízkými a středními příjmy mají obrovské investiční potřeby, pokud jde o financování jejich strategií udržitelného rozvoje; poukazuje na to, že pro společné plnění naší celosvětové agendy v oblasti udržitelnosti budou mít zásadní význam soukromé finanční toky v partnerských zemích;
9. vyzývá Komisi, aby usilovala o dosažení ambiciózního konsensu na mezinárodních fórech a podporovala země s nízkými a středními příjmy při rozšiřování jejich přístupu k udržitelnému financování tím, že vypracuje komplexní strategii a bude prosazovat finanční nástroje zaměřené na udržitelnost; trvá na tom, že by se nemělo investovat do činností, které poškozují životní prostředí nebo porušují lidská práva; vyzývá k rozvoji průmyslové kapacity v odvětvích zelené energie a ke sdílení technologií potřebných pro proces ekologické industrializace;
10. zdůrazňuje, že je třeba v rozvojových zemích posílit výrobní kapacitu pro zdravotnické vybavení a vytvořit regionální dodavatelské řetězce;
11. zdůrazňuje, že investice mají pozitivní dopad na růst a zaměstnanost, a to nejen v EU,

ale i v rozvojových zemích, ale že investoři musí aktivně přispívat k dosažení cílů udržitelného rozvoje hostitelských států; vybízí EU, aby zintenzivnila své úsilí o přezkum svých investičních dohod s cílem zajistit spravedlivou rovnováhu mezi právy a povinnostmi investorů, včetně závazných povinností v oblasti lidských práv, a plné respektování pracovních práv, sociální odpovědnosti podniků, životního prostředí a zásad právního státu; vybízí EU a její členské státy, aby vyjednaly soudržné investiční dohody a pokud možno snižovaly rozdíly;

12. zdůrazňuje, že investoři by měli v hostitelských státech podporovat ekologické a inkluzivní udržitelné investice, které zohledňují rovnost žen a mužů, např. tím, že navážou partnerství s místními subjekty, podpoří místní hospodářství prostřednictvím přenosu technologií, budou využívat místní pracovní sílu a výrobu, místní firmy, malé a střední podniky a veřejné služby a budou sdílet osvědčené postupy, dovednosti a know-how v souladu s pokyny Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) pro nadnárodní podniky o sociální odpovědnosti podniků;
13. zdůrazňuje, že je třeba v rámci mezinárodních zásad náležité péče a budoucích evropských právních předpisů týkajících se náležité péče podniků zajistit takovou politiku, jejímž prostřednictvím mohou být investoři a společnosti pohnáni k odpovědnosti za závažné porušování lidských práv, pracovních práv a právních předpisů v oblasti životního prostředí; zdůrazňuje zejména, že náležitou péči v oblasti lidských práv je zapotřebí provádět v rámci konzultací se všemi příslušnými zúčastněnými stranami, včetně organizací občanské společnosti, ženských organizací, odborů a zástupců menšin, místních komunit a původních obyvatel, a že je přitom nutné zohledňovat hledisko rovnosti žen a mužů;
14. dále vyzývá k tomu, aby obchodní a investiční politika EU zajistila, aby EU dodržovala mimo jiné svou povinnost uplatňovat strategii soudržnosti politik ve prospěch rozvoje, deklaraci OSN o právech drobných zemědělců a dalších osob pracujících ve venkovských oblastech z roku 2018, dobrovolné pokyny Organizace pro výživu a zemědělství (FAO) pro odpovědnou správu půdy a lesů a pro zajištění udržitelného drobného rybolovu, Deklaraci OSN o právech původních obyvatel a zásadu svobodného a informovaného souhlasu, jak je stanovena v úmluvě MOP č. 169;
15. připomíná svůj postoj, že EU a její členské státy by neměly podepisovat nové smlouvy o ochraně investic, které zahrnují mechanismus urovnávání sporů mezi investorem a státem; domnívá se, že spory mezi investory a státy by měly podléhat demokratickým zásadám a zásadám právního státu; domnívá se zejména, že investiční obchodní dohody by měly vyžadovat, aby zahraniční investoři předtím, než se budou moci obrátit na rozhodčí soud, nejprve využili všech možností, které nabízí vnitrostátní soudní systémy, jako je tomu v případě lidských práv; vyzývá EU, aby podpořila posílení vnitrostátních právních systémů a právního státu prostřednictvím mechanismů na úrovni EU a technické pomoci, která by zajistila příznivé prostředí pro zahraniční investice a zároveň řešila systémové nedostatky, které mají negativní dopad na udržitelný rozvoj v partnerských zemích;
16. vítá některá procesní zlepšení systému soudů pro investice, jako je jmenování rozhodců nebo zřízení odvolacího orgánu; konstatuje, že zahraniční investoři působící v EU a investoři se sídlem v EU, kteří působí mimo EU, mají stále možnost obcházet

vnitrostátní právní systémy a podávat žaloby u mezinárodních soudů, což by mohlo ohrozit opatření veřejného zájmu; zdůrazňuje, že zahraniční investice by měly přispívat k odstraňování rozdílů, aby bylo možné řešit hospodářské nerovnosti, nikoli tyto rozdíly dále prohlubovat;

17. uznává, že v investičních dohodách EU s rozvojovými zeměmi a nejméně rozvinutými zeměmi je i nadále důležité zachovat ochranu investorů, neboť tyto země jsou pro investory rizikovější, což vyžaduje přiměřené a spravedlivé mechanismy ochrany; uznává, že systém soudů pro investice je lepší alternativou k urovnávání sporů mezi investorem a státem; se znepokojením konstatuje, že v letech 2013 až 2018 bylo proti africkým zemím podáno mnoho žalob; konstatuje, že zatímco většinu žalob proti africkým státům podali evropští investoři, africké státy většinu rozhodčích řízení v oblasti investic prohrály¹;
18. připomíná, že rozvojové země musí zachovat a rozšířit svůj prostor pro politická opatření, aby mohly provést digitální industrializaci;
19. poukazuje na to, že rozvojové země zahajují digitální industrializaci s cílem vytvářet místní hospodářskou činnost; konstatuje, že mnoho rozvojových zemí teprve začíná vytvářet právní rámec pro ochranu osobních údajů a pro zajištění toho, aby digitální inovace prospívaly pracujícím;
20. naléhavě vyzývá Komisi, aby konkrétně posoudila dopad ustanovení o digitálním odvětví, která jsou součástí obchodních a investičních dohod, na rozvojové země, např. ustanovení o přeshraničním přenosu údajů, zákazu místního zpracování údajů, odstranění cel na digitální produkty, nezveřejňování zdrojového kódu softwaru atd., s cílem zabránit omezování jejich strategie digitální industrializace nebo jejich schopnosti rozdělovat zisky a zlepšovat veřejné služby;
21. naléhavě vyzývá EU, aby úzce spolupracovala s rozvojovými zeměmi s cílem zajistit, aby investiční a obchodní dohody podporovaly strategie digitální industrializace EU i rozvojových zemí tím, že podpoří zaměstnanost a místní hospodářství prostřednictvím přenosu technologií; vybízí k výměně udržitelných a ekologických technologií EU s rozvojovými zeměmi s cílem podpořit udržitelný růst a napomoci k překlenutí digitální propasti;
22. připomíná, že vlády mají právo na regulaci, která v rámci předběžné opatrnosti upřednostňuje veřejné zdraví, pracovní práva a životní prostředí, zejména právo místních komunit na čistou vodu a hygienické zázemí;
23. zdůrazňuje, že investiční politika EU vůči rozvojovým zemím se musí zaměřit na stimulaci a podporu investičních toků, které vytvářejí pracovní místa a snižují chudobu;
24. opakuje své znepokojení nad toxickými investičními strategiemi a nad praxí třetích stran v EU a rozvojových zemích, které při vypracovávání investičních dohod s rozvojovými zeměmi v rámci globálních investičních strategií nedodržují lidská práva a

---

¹ Transnational Institute, „ISDS in numbers - Impacts of Investment Arbitration against African States“ („Urovnávání sporů mezi investorem a státem v číslech – Dopad rozhodčích řízení v oblasti investic vedených proti africkým státům“), Amsterdam, říjen 2019.

normy v oblasti životního prostředí, udržitelnosti a pracovních práv;

25. vítá návrh strategie Global Gateway, který předložila Komise; zdůrazňuje, že investiční strategie členských států i soukromých subjektů musí být založeny na hodnotách, musí dodržovat přísné normy v oblasti lidských a pracovních práv a musí být plně v souladu s Agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a jejími cíli udržitelného rozvoje, jakož i s Pařížskou dohodou.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	22.3.2022
Výsledek konečného hlasování	+: 15 -: 11 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Barry Andrews, Eric Andrieu, Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Benoît Biteau, Marlene Mortler

**JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO**

15	+
ID	Dominique Bilde
NI	Antoni Comín i Oliveres
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt

11	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Christian Sagartz, Tomas Tobé

0	0

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	16.5.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 33 - : 5 0 : 4
Členové přítomní při konečném hlasování	Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Markus Buchheit, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Karin Karlsbro, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Ernő Schaller-Baross, Helmut Scholz, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Anna Cavazzini, Svenja Hahn, Agnes Jongerius, Miapetra Kumpula-Natri, Angelika Winzig

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

33	+
ECR	Emmanouil Fragkos
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Angelika Winzig, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Agnes Jongerius, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Anna Cavazzini, Heidi Hautala, Sara Matthieu

5	-
ID	Markus Buchheit, Roman Haider, Herve Juvin, Danilo Oscar Lancini
NI	Ernő Schaller-Baross

4	0
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
Renew	Svenja Hahn

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se